Nr 215.

Godkänd av första kammaren den 28 maj 1929.
Godkänd av andra kammaren den 28 maj 1929.

Riksdagens skrivelse till Konungen, angående vissa framställningar rörande elfte huvudtiteln, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna.

(Bankoutskottets utlåtande nr 24 samt memorial nr 46 och 47.)

Till Konungen.

Riksdagen får härmed anmäla sina beslut i anledning av nedannämnda framställningar rörande elfte huvudtiteln.

A. Civila pensionsväsendet.

1:o.

I en till riksdagen avlåten, den 25 januari 1929 dagtecknad proposition nr 26 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. ämneslärarinnan och biträdande föreståndarinnan vid kommunala mellanskolan i Vaxholm *Signe Maria Wester* må för pension från statens pensionsanstalt tillgodoräkna sig sin under läsåren 1915/1916 och 1918/1919 intjänade tjänstetid vid Vaxholms samskola, dock att därvid skall i tillämpliga delar gälla vad som i mom. 14 av övergångsstadgandena till kap. IV av gällande reglemente för statens pensionsanstalt finnes föreskrivet i fråga om lärarinna vid kommunal flickskola, varvid det i sagda moment stadgade avdraget skall avse pensionsbelopp beräknat på det för Signe Maria Wester under läsåret 1915/1916 erlagda statsbidraget till svenska lärarinnornas pensionsförening och för dettas erhållande erlagda minimiavgifter.

Riksdagen, som ansett sig böra biträda det framställda förslaget, får anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

2:o.

I en till riksdagen avlåten, den 25 februari 1929 dagtecknad proposition nr 131 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att framlidne förre slöjdläraren vid Göteborgs folkskolor Rudolf Eugen Malmborgs änka *Sofia Mathilda Malmborg*, född *Eriksson*, må, räknat från och med mars 1928, tillerkännas pension enligt stadgandet i punkten 8 av övergångsbestämmelserna till kap. IV i gällande reglemente för statens pensionsanstalt.

Med hänsyn till vad i ärendet förekommit har riksdagen funnit sig böra ansluta sig till Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

3:o.

I en till riksdagen avlåten, den 25 februari 1929 dagtecknad proposition nr 132 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förra småskollärarinnan *Ester Desideria Mellander* må från och med den 1 januari 1929 under sin återstående livstid från statens pensionsanstalt erhålla en årlig pension å 928 kronor 12 öre att utgå enligt de beträffande pension åt småskollärare i övrigt gällande bestämmelserna i anstaltens reglemente.

Riksdagen, som i likhet med departementschefen ansett starka billighetsskäl tala för beviljande av pension i förevarande fall, har icke funnit anledning till erinran mot vad i sådant avseende föreslagits av Eders Kungl. Maj:t. Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

4:o.

I en till riksdagen avlåten, den 25 februari 1929 dagtecknad proposition nr 133 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förra lärarinnan vid Stockholms folkskolor *Anna Fredrika Ljungberg* må för erhållande av pension från statens pensionsanstalt räkna sig tillgodo två tredjedelar av den tid, hon före sin övergång till folkskolan tjänstgjort såsom ämneslärarinna med full tjänstgöring vid Palmgrenska samskolan i Stockholm.

Med hänsyn till de omständigheter, som åberopats i ärendet, har riksdagen icke velat motsätta sig ett medgivande för Ljungberg att för pension tillgodoräkna sig sin tjänstgöring vid ifrågavarande statsunderstödda läroanstalt i den omfattning, som av Eders Kungl. Maj:t föreslagits, varför riksdagen anmäler, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

5:o.

I en till riksdagen avlåten, den 15 mars 1929 dagtecknad proposition nr 195 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att änkan *Emma Adolfsson* såsom styvmoder till avlidne Albin Leonard Adolfsson må tillerkännas den ersättning, vartill hon jämlikt bestämmelserna i förordningen den 1 juni 1923 (nr 138) angående ersättning av statsmedel för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig, med däri genom förordning den 13 juni 1924 (nr 199) gjord ändring, skulle varit berättigad, därest adoption i förevarande fall ägt rum.

Med hänsyn till att 1925 års riksdag medgivit, att i tvenne fall styvmoder finge tillerkännas den ersättning, vartill hon skulle varit berättigad, därest adoption ägt rum, har riksdagen, som ansett att i nu föreliggande fall föreligga liknande skäl som de, vilka föranledde berörda medgivande, bifallit Eders Kungl. Maj:ts i förevarande proposition framlagda förslag beträffande änkan Adolfsson. För att hon icke må försättas i en gynnsammare ställning än den, som skulle tillkommit henne, därest adoption ägt rum, lärer, såsom även i riksdagens förenämnda beslut förutsattes, prövning beträffande förordningens tillämplighet i övrigt böra i vanlig ordning verkställas av vederbörande myndighet. Därest ersättning beviljas, torde densamma böra utgå från det under elfte huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till ersättning för skada till följd av olycksfall utav här avsedd art.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition av riksdagen bifallits.

6:o.

I punkten 3 av en till riksdagen den 15 mars 1929 avlåten proposition nr 202 [1] har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. distriktsveterinären Ludvig Schagerströms änka *Hilma Schagerström* må mot erläggande till statens pensionsanstalt av 3,258 kronor jämte den ränta därå, som pensionsanstalten bestämmer, förklaras berättigad att, utöver den pension från anstalten, som hon enligt gällande bestämmelser äger uppbära, från och med den 1 maj 1928 komma i åtnjutande av ytterligare pension, så att det pensionsbelopp, som hon från pensionsanstalten sammanlagt årligen erhåller, uppgår till 1,000 kronor.

Riksdagen har funnit det av principiella skäl synnerligen betänkligt att, såsom i propositionen föreslås, efter en befattningshavares död medgiva in-

[1] Beträffande punkterna 1 och 2 av prop. nr 202, se riksdagens skrivelse nr 217, punkterna 33 och 34.

betalning av retroaktivavgifter, som befattningshavaren själv icke ansett sig böra erlägga och varigenom befattningshavarens efterlevande skulle tillförsäkras förhöjda pensionsförmåner. Ett bifall till den nu föreliggande framställningen skulle enligt riksdagens mening kunna medföra icke önskvärda konsekvenser. På grund härav och under framhållande att statens pensionsanstalt avstyrkt bifall till framställningen har riksdagen icke kunnat biträda Eders Kungl. Maj:ts förslag. Vad beträffar de i propositionen åberopade precedensfallen, äro dessa enligt riksdagens uppfattning ej fullt jämförliga med det nu förevarande, enär det i dessa fall gällde änkor, vilkas män saknat möjlighet att själva genom erläggande av avgifter grundlägga pensionsrätt för sina efterlevande i statens pensionsanstalt.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke av riksdagen bifallits.

B. Militära pensionsväsendet.

7:o.

I en till riksdagen avlåten, den 18 januari 1929 dagtecknad proposition nr 22 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att underofficeren av 3:e graden vid flottan *Einar Ferdinand Broman* må från och med dagen näst efter den, då avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 900 kronor för år räknat, att åtnjutas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 335) med grunder för pensionsförbättring åt officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare vid armén och marinen och utgå från anslag, som är eller må varda beviljat till pensionsförbättring för viss personal vid marinen.

I ett flertal fall, likartade med det nu föreliggande, har riksdagen medgivit, att pensionsförbättring finge utgå, oaktat vederbörande pensionstagare ej uppfyllt föreskrivna villkor för åtnjutande av dylik förmån. Under sådana förhållanden har riksdagen funnit sig böra bifalla ifrågavarande förslag om pensionsförbättring åt Broman.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition av riksdagen bifallits.

8:o.

I en till riksdagen avlåten, den 15 februari 1929 dagtecknad proposition nr 105 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag

av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förra sömmerskan vid Svea livgardes intendenturverkstäder *Hilda Maria Lundahl* må för erhållande av förtidspension enligt de i kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen angivna grunder tillgodoräknas den tid hon, utan att hava haft anställning i statens tjänst, varit uteslutande sysselsatt med arbete för kronans räkning.

Med hänsyn till vad i ärendet förekommit har riksdagen ansett sig böra biträda Eders Kungl. Maj:ts förslag i förevarande ärende, varför riksdagen anmäler, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition av riksdagen bifallits.

9:o.

I en till riksdagen avlåten, den 1 februari 1929 dagtecknad proposition nr 47 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att till förre officersaspiranten *Per Afze Afzelius* må — utan hinder därav att framställning om ersättning icke blivit gjord inom den tid, som föreskrives i 12 § av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring — från och med den 1 januari 1929 från beväringsmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill han enligt grunderna för nämnda förordning kan anses berättigad.

Riksdagen vill erinra, att riksdagen tidigare i åtskilliga fall meddelat dispens från de i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, stadgade preskriptionsbestämmelserna. Efter den år 1920 vidtagna utsträckningen av preskriptionstiden från 2 till 3 år har dylik dispens i regel förekommit endast i sådana den äldre preskriptionsbestämmelsen underkastade fall, i vilka ersättningsanspråket likväl gjorts gällande inom den tid, som sedermera stadgats, eller 3 år. Emellertid hava i vissa fall särskilda omständigheter ansetts böra föranleda till dispens, oaktat även sistnämnda tidsgräns överskridits. Så har varit fallet, då förhållandena synts giva vid handen, att särskild undersökning enligt 11 § i berörda förordning bort äga rum men av vederbörande militärbefäl underlåtits. I det fall, varom nu är fråga, synes anledning hava förelegat till dylik undersökning. Med hänsyn härtill och på grund av vad i övrigt i ärendet åberopats har riksdagen ansett sig böra biträda Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning vunnit riksdagens bifall.

10:o.

Under punkten 2 av samma proposition nr 47 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att till *Ivar Napoleon Käck* må — utan hinder därav att framställning om ersättning icke blivit gjord inom den tid, som föreskrives i 12 § av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring — från och med den 1 januari 1929 från beväringsmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill han enligt grunderna för nämnda förordning kan anses berättigad.

Ehuru i detta fall icke synas kunna anföras omständigheter av samma art som de under närmast föregående punkt åberopade, har riksdagen likväl, med hänsyn till föreliggande, i hög grad ömmande omständigheter, funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får förty anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

11:o.

I en till riksdagen avlåten, den 15 februari 1929 dagtecknad proposition nr 107 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att till *Sigfrid Israelsson* må — utan hinder därav att framställning om ersättning icke blivit gjord inom den tid, som föreskrives i 12 § av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring — från och med den 1 januari 1929 från beväringsmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill han enligt grunderna för nämnda förordning kan anses berättigad.

Under hänvisning till vad riksdagen yttrat under punkten 9 i det föregående får riksdagen, som icke haft anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

12:o.

I en inom riksdagen väckt motion (I : 154) har hemställts, »att riksdagen må medgiva, att värnpliktige nr 328 38/22 *John Rudolf Fogelqvist* tillerkännes ersättning enligt bestämmelserna i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, oberoende av att ansökningen ej inkommit i föreskriven tid».

Den verkställda utredningen utvisar, att i detta fall föreligga omständigheter av samma art som de, vilka föranlett riksdagen att bifalla den under punkten 9 i det föregående avhandlade framställningen i ett liknande fall. På grund härav och under hänvisning till vad riks-

dagen under berörda punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att till John Rudolf Fogelqvist må — utan hinder därav att framställning om ersättning icke blivit gjord inom den tid, som föreskrives i 12 § av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring — från och med den 1 januari 1929 från beväringsmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill han enligt grunderna för nämnda förordning kan anses berättigad.

13:o.

I en inom riksdagen väckt motion (I:31) har hemställts, »att riksdagen må besluta, att f. d. soldaten *Johan Konstans Andrén* från Haurida Norregård i Haurida socken av Jönköpings län må ifrån Vadstena krigsmanshuskassa erhålla pension såsom om han tjänat 20 år ifrån 20 års åldern räknat.»

Med hänsyn till Andréns tjänstetid och då han synes vara i små ekonomiska omständigheter har riksdagen ansett sig böra medgiva, att Andrén må förklaras berättigad till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa, oaktat han icke tjänat kronan under den tid, som är föreskriven för dylik förmån. Underhållet har ansetts böra utgå från och med den 1 juli 1929.

Riksdagen anmäler förty, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre soldaten vid Jönköpings regemente Johan Konstans Andrén må från och med den 1 juli 1929 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder, som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid.

14:o.

I en inom riksdagen väckt motion (I:94) har hemställts, »att riksdagen må medgiva, att förre korpralen vid Kungl. Upplands regemente *P. S. Spets* må från och med den 1 juli 1929 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder, som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid.»

Med hänsyn till Spets tjänstetid och svaga ekonomiska ställning har riksdagen medgivit, att han må berättigas till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa, såsom om han tjänat kronan under den tid, som för en dylik förmåns erhållande är föreskriven. Beträffande tidpunkten för underhållets inträdande har riksdagen intet haft att erinra mot vad i motionen föreslagits.

Riksdagen anmäler alltså, att riksdagen, med bifall till förevarande motion, medgivit, att förre korpralen vid Upplands regemente Johan Petter Spets må från och med den 1 juli 1929 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder, som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid.

15:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 33) har hemställts, »att riksdagen må besluta tillerkänna f. d. soldaten och handräckningskarlen vid Kungl. Bohusläns regemente *Johan Albin Wadman* en årlig pension från den första januari 1929 av 400 kronor jämte dyrtidstillägg, eller, om detta inte kan beviljas, att han må tillerkännas ett årligt understöd från Vadstena krigsmanshuskassa».

Såsom av utredningen framgår, har visserligen frågan om pension åt Wadman varit föremål för prövning av 1926 års riksdag utan att sådan förmån då ansetts böra ifrågakomma. Emellertid hava därefter tillkommit vissa omständigheter, vilka givit anledning ifrågasätta, huruvida icke Wadman skäligen borde av allmänna medel tillerkännas något bidrag till sitt uppehälle. I ett till riksdagens vederbörande utskott överlämnat, den 29 januari 1929 utfärdat intyg har regementsintendenten vid Bohusläns regemente efter undersökning av Wadmans tjänstgöringsförhållanden upplyst, att Wadman efter sitt avskedstagande från militärtjänsten tjänstgjort vid regementets förråd å Backamo samt att denna tjänstgöring, vilken under sagda tid pågått. året om, syntes kunna betecknas såsom fast anställning, oaktat mellan regementet och Wadman icke funnits upprättat något kontrakt angående anställningen. I ett den 26 januari 1929 avgivet intyg har vidare vederbörande kommunalnämndsordförande anfört, att Wadman under den tid Bohusläns regemente varit förlagt å Backamo därstädes uppodlat en lägenhet, som han sedermera friköpt och som fortfarande tillhörde honom. Så länge Wadman hade förtjänst av sitt arbete vid regementet, hade hans ekonomiska ställning varit jämförelsevis god, men efter det denna inkomst upphört hade Wadmans ekonomi försämrats trots hans ansträngningar att hålla lägenhetens dåliga jord i hög kultur. På grund härav vore Wadman numera i behövande ställning.

Den anställning såsom handräckningskarl, vilken Wadman innehaft vid Bohusläns regemente och som han vid 48 års ålder måst lämna, torde icke i och för sig hava varit av beskaffenhet att kunna motivera understöd av allmänna medel. Med hänsyn till vad numera upplysts rörande denna anställning har riksdagen emellertid ansett densamma i förening med Wadmans närmare 16-åriga tjänstetid såsom soldat kunna föranleda ett medgivande, i enlighet med vad i motionen alternativt ifrågasatts, att till Wadman må utgå underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa såsom om han tjänat kronan under den för sådant underhåll stadgade tiden. Förmånen har ansetts böra utgå från och med ingången av juli månad 1929.

Åberopande vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre soldaten vid Bohusläns regemente Johan Albin Wadman må från och med den 1 juli 1929 från

Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid.

16:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 46) har hemställts, »att riksdagen må besluta, att till förre soldaten *Olof Öijvall*, Björhammar, Grangärde, Eskilstuna, skall utgå så stort årligt understöd, som Öijvall skulle ha erhållit, därest han haft 20 års tjänstetid som soldat».

Med hänsyn till Öijvalls tjänstetid och övriga i ärendet åberopade omständigheter har riksdagen ansett sig böra medgiva, att Öijvall må förklaras berättigad till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa, oaktat han icke tjänat kronan under den tid, som är föreskriven för en dylik förmån. Det ifrågavarande underhållet har ansetts böra utgå från och med den 1 juli 1929.

I enlighet med det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre soldaten vid Södermanlands regemente Olof Öijvall må från och med den 1 juli 1929 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid.

17:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 52) har hemställts, »att förre soldaten vid Kungl. Jönköpings regemente *Johan August Freij* må från och med den 1 juli 1929 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas pensionsunderstöd enligt samma grunder som om han tjänat för pensionens erhållande föreskriven tid».

Då Freij icke synes vara alldeles medellös utan äger ett hemman, taxerat till 4,700 kronor, kan det förefalla tveksamt, huruvida något understöd borde tillerkännas honom. Med hänsyn till att Freijs tjänstetid uppgår till i det närmaste 20 år har riksdagen emellertid icke velat motsätta sig, att han må förklaras berättigad till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa såsom om han tjänat kronan under den tid, som för en dylik förmåns erhållande är föreskriven. Beträffande tidpunkten för underhållets inträdande har riksdagen intet haft att erinra mot vad i motionen föreslagits.

Riksdagen anmäler förty, att riksdagen, med bifall till förevarande motion, medgivit, att förre soldaten vid Jönköpings regemente Johan August Freij må från och med den 1 juli 1929 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid.

18:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 53) har hemställts, »att förre soldaten vid Kungl. Jönköpings regemente *August Malkolm Gren* må från och med den 1 juli 1929 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas pensionsunderstöd enligt samma grunder som om han tjänat för pensionens erhållande föreskriven tid».

Med hänsyn till omständigheterna i ärendet och då Grens tjänstetid uppgått till i det närmaste 20 år har riksdagen icke velat motsätta sig, att han må förklaras berättigad att uppbära underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa såsom om han tjänat kronan under den tid, som är föreskriven för en dylik förmåns erhållande.

Riksdagen anmäler således, att riksdagen, med bifall till förevarande motion, medgivit, att förre soldaten vid Jönköpings regemente August Malkolm Gren må från och med den 1 juli 1929 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid.

19:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 175) har föreslagits, »att riksdagen må besluta, att förre båtsmannen vid Tjusts roteringsbåtsmanskompani *Johan Albin Vanberg* må från och med den 1 juli 1929 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder, som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid».

Med hänsyn till vad i ärendet förekommit samt under åberopande av förut av riksdagen i liknande fall fattade beslut, har riksdagen medgivit, att Vanberg beredes båtsmanspension från flottans pensionskassa.

Riksdagen anmäler, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre båtsmannen vid Tjusts roteringsbåtsmanskompani Johan Albin Vanberg må tilldelas pension, såsom om han tjänat kronan 20 år från 20 års ålder, att utgå från och med den 1 juli 1929.

20:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 176) har hemställts, »att riksdagen må besluta, att förre soldaten vid Kalmar regemente *Nils Oskar Hägg* må från och med den 1 juli 1929 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid».

Med hänsyn till vad i ärendet förekommit har riksdagen medgivit, att Hägg må berättigas till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa såsom om han tjänat kronan under den tid, som för en dylik förmåns erhållande är föreskriven. Beträffande tidpunkten för underhållets inträdande har riksdagen intet haft att erinra mot vad i motionen föreslagits.

Riksdagen anmäler således, att riksdagen, med bifall till förevarande motion, medgivit, att förre soldaten vid Kalmar regemente Nils Oskar Hägg må från och med den 1 juli 1929 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid.

21:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 272) har hemställts, »att riksdagen må besluta, att förre soldaten vid Jerfsö kompani av kungl. Hälsinge regemente *Olof Johan Blad* må erhålla understöd från Vadstena krigsmanshuskassa».

Med hänsyn till Blads tjänstetid och övriga i ärendet åberopade omständigheter har riksdagen ansett sig böra medgiva, att Blad må förklaras berättigad till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa, oaktat han icke tjänat kronan under den tid, som är föreskriven för en dylik förmån. Underhållet har ansetts böra utgå från och med den 1 juli 1929.

I enlighet med det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre soldaten vid Hälsinge regemente Olof Johan Blad må från och med den 1 juli 1929 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid.

C. Allmänna indragningsstaten.

I. Ang. justitiedepartementet.

22:o.

I en till riksdagen avlåten, den 12 januari 1929 dagtecknad proposition nr 8 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att förre vaktkonstapeln *Sven Bengtsson Lilja* må från och med den 1 oktober 1928 under sin återstående livstid uppbära — utöver honom författningsenligt tillkommande pension — en pension från allmänna indragningsstaten av 300 kronor för år.

Även riksdagen anser, att omständigheterna i detta fall äro behjärtansvärda, och har därför, med hänsyn jämväl till 1927 års riksdags i ärendet omförmälda beslut rörande tilläggspension åt vaktkonstapeln Schwan, funnit sig böra biträda förslaget om en tilläggspension åt Lilja. Beträffande beloppet av densamma har riksdagen icke haft anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

23:o.

Uti punkten 2 av förevarande proposition nr 8 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att mjölnaren vid statens uppfostringsanstalt å Bona *Adolf Fredrik Andersson* må från och med månaden näst efter den, då han entledigas från sin anställning vid anstalten, dock tidigast från och med den 1 juli 1929, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 852 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag har icke givit riksdagen anledning till erinran, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

II. Ang. utrikesdepartementet.

24:o.

I en till riksdagen avlåten, den 7 mars 1929 dagtecknad proposition nr 192 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för samma dag, i punkten 4[1] föreslagit riksdagen medgiva, att konsuln i Triest, generalkonsuln *Carl Victor Lexow* må från och med den 1 juli 1929 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en pension av 3,000 kronor.

Riksdagen har i likhet med statskontoret, som avgivit utlåtande i ärendet, hyst tvekan, huruvida pension borde beviljas Lexow med det belopp, som av Eders Kungl. Maj:t föreslagits. Med hänsyn till hans osedvanligt långa verksamhetstid i svensk konsulattjänst och till de alldeles särskilda omständigheter i övrigt, vilka i detta fall åberopats, har riksdagen emellertid ansett sig kunna bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen anmäler förty, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

III. Ang. försvarsdepartementet.

25:o.

I en till riksdagen avlåten, den 1 februari 1929 dagtecknad proposition nr 46 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att envar av skomakarmästaren vid Svea artilleri-

[1] Beträffande punkten 5 av förevarande proposition nr 192, se riksdagens skrivelse nr 217 punkten 2.

regementes intendenturverkstäder *Lars August Lindström* och sömmerskan vid samma verkstäder *Clara Cecilia Tolfström* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension, Lindström med 1,200 kronor och Tolfström med 792 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag har ej givit riksdagen anledning till erinran, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

26:o.

I punkten 2 av förevarande proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att kocken vid Skånska kavalleriregementet *Nils Holm* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 996 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

27:o.

Eders Kungl. Maj:t har i punkten 3 av förevarande proposition föreslagit riksdagen medgiva, att färjskepparen vid flottans varv i Stockholm, förmannen *Hans Johan Johansson* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid varvet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 696 kronor.

Riksdagen får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning av riksdagen bifallits.

28:o.

Eders Kungl. Maj:t föreslår i punkten 4 av samma proposition riksdagen medgiva, att envar av nedan angivna förmän och arbetare vid Karlskrona fästnings fortifikationsförvaltning må från och med månaden näst efter den, varunder han avgått eller avgår från sin anställning vid nämnda förvaltning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension med följande belopp, nämligen *Alexius Konstantin Svensson* 1,044 kronor, *Johan Alfred Lindahl* 948 kronor, *Frans Oskar Svensson* 924 kronor, *Anders Johan Göransson* 924 kronor och *Peter Mårtensson* 852 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag har ej givit riksdagen anledning till erinran, varför riksdagen anmäler, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

29:o.

Uti punkten 5 av propositionen nr 46 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att envar av sadelmakeriarbetaren vid arméns intendenturförråd i Stockholm *Per Herman Wesström* och sömmerskan vid samma förråd *Maria Fredrika Hildegard Larsson*, född Sydow, må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension, Wesström med 996 kronor och Larsson med 852 kronor.

Riksdagen anmäler, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning av riksdagen bifallits.

30:o.

Eders Kungl. Maj:t har i punkten 6 föreslagit riksdagen medgiva, att arbeterskan vid ammunitionsfabriken *Kers Anna Andersson* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 876 kronor.

Enligt ett till riksdagens vederbörande utskott inkommet meddelande har Kers Anna Andersson numera avlidit. I följd härav har Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning icke föranlett någon riksdagens åtgärd.

31:o.

Under punkten 7 föreslås, att riksdagen må medgiva, att förra kokerskan vid intendenturkompaniet å Karlsborg *Hilma Charlotta Katarina Björling* må från och med den 1 juni 1928 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 720 kronor.

Då Eders Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt ej givit riksdagen anledning till invändning, har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

32:o.

Uti punkten 8 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att sömmerskan vid Norrlands trängkårs intendenturverkstäder *Rebecka Elisabet Ågren* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 696 kronor.

Riksdagen anmäler, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

33:o.

I punkten 9 av ifrågavarande proposition nr 46 har Eders Kungl. Maj:t slutligen föreslagit riksdagen medgiva, att förra skurföreståndersken vid sjömanskårens i Karlskrona kaserner och kokhus *Emelie Sofie Johansson*, född Andersdotter, må från och med den 1 mars 1928 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 576 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

34:o.

I en till riksdagen avlåten, den 1 februari 1929 dagtecknad proposition nr 52 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att det änkan *Anna Karolina Wickström* jämlikt Svea hovrätts dom den 4 november 1927 tillerkända skadestånd av 600 kronor för år, att utgå från den 29 juni 1925 under hennes återstående livstid, så länge hon lever ogift, må bestridas från anslaget till allmänna indragningsstaten, med iakttagande av att å nämnda skadeståndsbelopp icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser tillkommer pensionstagare.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

35:o.

I en till riksdagen avlåten, den 8 februari 1929 dagtecknad proposition nr 63 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att översten i östra arméfördelningens reserv *E. Mossberg* må från och med den 1 oktober 1928 under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig tilläggspension av 1,000 kronor.

Riksdagen har ansett skäl föreligga för beredande åt Mossberg av tilläggspension med av Eders Kungl. Maj:t ifrågasatt belopp och har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts proposition. Då förhållandena i detta fall måste anses vara av tämligen enastående art, har ett bifall till förslaget icke synts vara ägnat att medföra några vittgående konsekvenser.

Riksdagen anmäler, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition av riksdagen bifallits.

36:o.

I en till riksdagen avlåten, den 15 februari 1929 dagtecknad proposition nr 104 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt ut-

drag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva,

att envar av nedan angivna förutvarande mästare och arbetare vid Karlskrona kustartilleriregementes numera nedlagda beklädnadsverkstäder må från och med den 1 februari 1927 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension med följande belopp nämligen: *Jan Peter Winberg* med 1,260 kronor, *Oskar Melin* med 1,200 kronor, *Carl Anton Fredrik Carlsson* med 948 kronor, *Sven Peter Karlsson* med 948 kronor, *Sven Magnus Petersson* med 756 kronor, *Ulrik Jönsson* med 624 kronor och *Thor Johansson* med 624 kronor; samt

att förre arbetaren vid samma verkstäder *Sven Herman Borg* må från allmänna indragningsstaten uppbära ett understöd för en gång av 3,000 kronor.

Enligt riksdagens vederbörande utskott tillhandakomna meddelanden hava bemälda Sven Peter Karlsson och Sven Herman Borg numera avlidit. I följd härav har Eders Kungl. Maj:ts förslag med avseende å nämnda personer icke föranlett någon riksdagens åtgärd.

I fråga om omförmälda personal i övrigt har riksdagen biträtt Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition, i vad den avser pension åt Jan Peter Winberg, Oskar Melin, Carl Anton Fredrik Carlsson, Sven Magnus Petersson, Ulrik Jönsson och Thor Johansson, medgivit, att envar av nämnda mästare och arbetare må från och med den 1 februari 1927 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension med följande belopp, nämligen: Winberg med 1,260 kronor, Melin med 1,200 kronor, Carlsson med 948 kronor, Petersson med 756 kronor, Jönsson med 624 kronor och Johansson med 624 kronor.

37:o.

I en till riksdagen avlåten, den 15 februari 1929 dagtecknad proposition nr 106 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att bokföraren vid marinförvaltningens artilleriavdelning, f. d. flaggunderofficeren vid flottan, underlöjtnanten i marinen *Frans Oscar Carlsson* må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin befattning i marinförvaltningen, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig tilläggspension till sådant belopp, att hans sammanlagda pensionsförmåner komma att uppgå till 2,544 kronor för år räknat.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts föreliggande proposition.

38:o.

I en till riksdagen avlåten, den 15 februari 1929 dagtecknad proposition nr 137 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att envar av nedan angivna förmän och arbetare vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin anställning vid gevärsfaktoriet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension med följande belopp, nämligen: *Albert Fredrik Dahlström* 1,260 kronor, *Anders Olof Skoog* 1,260 kronor, *Anders Gustaf Lindholm* 1,200 kronor, *Johan August Wahlberg* 1,092 kronor, *Erik Otto Pettersson* 1,152 kronor, *Johan Viktor Segerström* 996 kronor och *Johan Otto Carlsson* 900 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

39:o.

Uti punkten 2 av förevarande proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att skomakeriförmannen vid Bodens ingenjörkårs intendenturverkstäder *Karl August Öhman* samt tvätterskorna vid samma kår *Maria Matilda Andreasson*, född Danielsson, och *Johanna Evelina Rönnbäck*, född Sundberg, må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension, Öhman med 1,224 kronor samt envar av Andreasson och Rönnbäck med 600 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning vunnit riksdagens bifall.

40:o.

Eders Kungl. Maj:t föreslår i punkten 3 av samma proposition riksdagen medgiva, att tvättföreståndersken vid Västernorrlands regemente *Carolina Carlsson*, född Edin, må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Då Carlsson innehar befattning såsom tvättföreståndersken och hennes avlöning synes hava uppgått till icke obetydligt högre belopp än de i nästföregående punkt omförmälda tvätterskornas, vilka tillerkänts ett pensionsbelopp av 600 kronor, har riksdagen ansett, att Carlssons pension bör fastställas till något högre belopp än det för nyssnämnda anställningshavare fastställda.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit, att tvättföre-

ståndersskan vid Västernorrlands regemente Carolina Carlsson, född Edin, må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 696 kronor.

41:o.

Under punkten 4 har Eders Kungl Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att tvätterskan vid Hallands regementes tvättinrättning *Bernhardina Jonsson* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning vunnit riksdagens bifall.

42:o.

I punkten 5 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att tvätterskan vid Svea artilleriregemente *Hilda Otilia Söderberg*, född Gustafsson, må från och med månaden näst efter den, varunder hon entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 480 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

43:o.

Under punkten 6 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förra arbeterskan vid ammunitionsfabriken *Elin Karolina Persson* må från och med den 1 februari 1928, så länge hon på grund av sinnessjukdom är oförmögen till arbete, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 600 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit och får sålunda anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

44:o.

Eders Kungl. Maj:t har i punkten 7 föreslagit riksdagen medgiva, att arbeterskan vid ammunitionsfabriken *Anna Olsson* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag har icke givit riksdagen anledning till erinran, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

45:o.

Uti punkten 8 av förevarande proposition nr 137 har Eders Kungl. Maj:t slutligen föreslagit riksdagen medgiva, att förre bageriarbetaren vid arméns intendenturförråd i Stockholm *Svante Rickard Strandman* må från och med den 1 november 1928 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 756 kronor, dock med skyldighet för honom att till statsverket återbära det belopp av 500 kronor, som genom Kungl. Maj:ts beslut den 12 oktober 1928 tillerkänts honom från lantförsvarets anslag till extra utgifter.

Med hänsyn till vad i ärendet förekommit har även riksdagen ansett, att pension med angivet belopp bör tillerkännas Strandman, och får förty anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning vunnit riksdagens bifall.

46:o.

I två likalydande inom riksdagen väckta motioner (I:100 och II:169) har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att studeranden *Gustaf Paul Halén* av statsmedel tillerkännes sådant understöd under sin sjukdom, som skulle hava utgått, därest hans sjukdom i vederbörlig ordning prövats ådragen under militärtjänstgöring».

Enligt riksdagens vederbörande utskott tillhandakommet meddelande har bemälde Halén numera avlidit. Riksdagen har ansett sig böra i anledning av Haléns under militärtjänstgöringen yppade sjukdom tillerkänna hans fader, hemmansägaren Carl Gustaf Halén, visst understöd en gång för alla.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motioner, medgivit, att till hemmansägaren Carl Gustaf Halén må från allmänna indragningsstaten utbetalas ett understöd en gång för alla till belopp av 900 kronor.

47:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II:51) har hemställts, att riksdagen måtte bevilja förmannen vid Bodens fästnings- och kasernbyggnader *Johan Viktor Åkerlund* en årlig pension av 980 kronor att utgå från och med månaden näst efter den, då hans anställning vid fortifikationsförvaltningen i Boden upphör.

Med hänsyn till utredda omständigheter har riksdagen vid prövning av ärendet funnit sig kunna medgiva, att pension beredes Åkerlund utan hinder därav, att frågan om dylik förmån icke varit föremål för prövning av vederbörande myndigheter och Eders Kungl. Maj:t.

Vad angår frågan om storleken av pensionen, har riksdagen — i överensstämmelse med av riksdagen under de senaste åren tillämpad praxis be-

träffande bestämmandet av pensioner åt förmän bland fortifikationsarbetare — funnit sig böra i detta fall medgiva ett pensionsbelopp av 924 kronor årligen. Beloppet har ansetts böra beviljas från allmänna indragningsstaten och med hänsyn till förebragta omständigheter utgå från och med dagen näst efter den, då Åkerlund entledigas från sin anställning.

I detta sammanhang anser sig riksdagen böra framhålla, att det med hänsyn till föreliggande förhållanden måste anses anmärkningsvärt, att icke fortifikationsbefälhavaren i Boden i anledning av Åkerlunds sjukdom omedelbart hos vederbörande överordnade myndighet gjort framställning om pension åt Åkerlund. Därest så skett, hade pensionsfrågan kunnat efter vederbörlig utredning i vanlig ordning föreläggas innevarande års riksdag genom proposition.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förmannen vid Bodens fästningsbyggnad Johan Viktor Åkerlund må från och med dagen näst efter den, då han entledigas från sin anställning, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 924 kronor.

48:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II:261) har hemställts, »att riksdagen måtte medgiva, att stenarbetaren *Carl Johan Andersson* må från och med 1 januari 1929 under sin återstående livstid uppbära en årlig pension till belopp, beräknat efter samma grunder, som tidigare i liknande fall tillämpats».

Då riksdagen i likhet med i ärendet hörda myndigheter ansett billighetsskäl tala för att Andersson beredes pensionsunderstöd av statsmedel och riksdagen icke funnit anledning till erinran mot det belopp, 756 kronor, som i sådant avseende ifrågasatts av statskontoret, har riksdagen medgivit, att detta belopp beviljas Andersson från allmänna indragningsstaten. Pensionen har ansetts böra utgå från och med den 1 januari 1929.

Riksdagen anmäler förty, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att f. d. stenarbetaren Carl Johan Andersson må från och med den 1 januari 1929 under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 756 kronor.

49:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II:267) har hemställts, »att riksdagen måtte besluta att bevilja förra sömmerskorna vid Vaxholms kustartilleriregementes skräddarverkstad *Matilda Sofia Mattsson* och *Ottilia Alexandra Josefina Nilsson* från allmänna indragningsstatens medel årligen från 1 juli 1929 ett belopp av 500 kronor vardera».

Riksdagen vill erinra, att riksdagen tidigare i åtskilliga fall medgivit

tillgodoräknande för ålderspension av tjänstetid i anställning av samma art som den här förevarande. Riksdagen har också under punkten 36 i det föregående bifallit Eders Kungl. Maj:ts i proposition nr 104 framställda förslag om beviljande åt vissa mästare och arbetare vid Karlskrona kustartilleriregementes förutvarande beklädnadsverkstäder av pensioner, grundade på tillgodoräknande av anställningar utav motsvarande slag. Under sådana förhållanden har riksdagen även i nu avhandlade fall funnit sig böra medgiva pensioner av statsmedel. Enligt riksdagens mening torde emellertid även här, liksom i nyssberörda fall ägt rum, en mindre reduktion böra verkställas av de belopp, vilka vid en direkt tillämpning av kungörelsen angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa övertaliga löntagare vid armén och marinen skulle utgå. Beloppen hava synts riksdagen skäligen böra fastställas för Mattsson till 696 kronor och för Nilsson till 600 kronor för år. Pensionerna, vilka böra bestridas från allmänna indragningsstaten, hava, på sätt statskontoret i avgivet utlåtande ifrågasatt, bestämts att utgå från och med månaden näst efter vederbörandes entledigande, med skyldighet för anställningshavarna i fråga att återbära belopp, motsvarande dem tillerkända avskedsersättningar.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förra sömmerskorna vid Vaxholms kustartilleriregementes skrädderiverkstad Matilda Sofia Mattsson och Ottilia Alexandra Josefina Nilsson må, Mattsson från och med den 1 januari 1928 och Nilsson från och med den 1 april samma år, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära årliga pensioner, Mattsson av 696 kronor och Nilsson av 600 kronor, med skyldighet för dem att till statsverket återbära belopp, motsvarande av dem uppburna avskedsersättningar enligt kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen.

IV. Ang. socialdepartementet.

50:o.

I en till riksdagen avlåten, den 1 februari 1929 dagtecknad proposition nr 59 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att förra städerskan hos riksförsäkringsanstalten *Thilda Skjöld* må, räknat från och med den 1 november 1928, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 456 kronor.

Ehuruväl Skjölds tjänstgöringstid hos riksförsäkringsanstalten endast uppgår till omkring 13 år, har riksdagen likväl med hänsyn till vad som upp-

lysts angående hennes sjukdom funnit billigt, att pension beredes henne. Mot vad Eders Kungl. Maj:t härutinnan föreslagit har riksdagen intet haft att erinra.

Riksdagen anmäler alltså, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

51:o.

I punkten 2 av samma proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att trädgårdsarbetaren vid Lunds hospital och asyl *Per Nilsson* må från och med månaden näst efter den, varunder hans anställning vid hospitalet upphör, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 828 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

52:o.

Under punkt 3 föreslår Eders Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att extra expeditionsvakten hos länsstyrelsen i Uppsala län *Johan Erik Nybom* må från och med dagen näst efter den, då han efter uppnådd ålder av 67 år entledigas från sin anställning hos länsstyrelsen, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Riksdagen, som ej haft anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

53:o.

Uti punkten 4 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att lappfogden i Jämtlands län, landsfiskalen i Ströms distrikt av samma län *Abraham Staaff* må från och med månaden näst efter den, varunder, efter avsked från landsfiskalstjänsten, förordnandet för honom å lappfogdetjänsten upphör, under sin återstående livstid åtnjuta, utöver honom såsom landsfiskal författningsenligt tillkommande pension, en årlig tilläggspension å allmänna indragningsstaten till belopp av 1,188 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra medgiva, att Staaff i anledning av sin långvariga tjänstgöring som lappfogde beredes tilläggspension utöver honom tillkommande pension såsom ordinarie landsfiskal. I fråga om storleken av denna tilläggspension har riksdagen, i överensstämmelse med av riksdagen under senare år tillämpad praxis, funnit sig icke kunna medgiva, att densamma skulle, såsom statskontoret i avgivet utlåtande ifrågasatt, beräknas utan hänsyn tagen till den omständigheten, att Staaff icke haft att erlägga pensionsavgifter i förhållande till avlöningen å lappfogdetjänsten. Med utgångspunkt från det av statskontoret ifrågasatta pensionsunderlaget skulle

emellertid vederbörlig reduktion på grund av bristande pensionsavgifter giva till resultat en tilläggspension av allenast 1,000 kronor årligen. Då detta belopp synts vara väl lågt i förhållande till Staaffs arbetsuppgifter såsom lappfogde, har riksdagen — i betraktande jämväl av de särskilda omständigheter, vilka föranlett uppskov med lösning av den sedan åtskilliga år aktuella frågan om lappfogdarnas uppförande på ordinarie stat och lönereglering för dem — icke funnit anledning till erinran mot departementschefens förslag, enligt vilket tilläggspensionen beräknats med utgångspunkt från stadgat pensionsunderlag för nyreglerade befattningar i lönegraden B 24.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

54:o.

I punkt 5 av förevarande proposition nr 59 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva,

dels att polis- och fjärdingsmannen *Anders Petter Skarin* må för den tid, varunder han enligt kommunalfullmäktiges i Kvillinge kommun beslut den 3 augusti 1928 åtnjuter pension, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av statsmedel å 408 kronor;

dels ock att å ifrågavarande av statsmedel utgående pension må utgå dyrtidstillägg enligt de grunder, som äro eller kunna varda fastställda att gälla för pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst, med iakttagande likväl att dyrtidstillägget skall beräknas å det sammanlagda pensionsbeloppet men utgå allenast till vad som av det sålunda beräknade dyrtidstillägget belöper å den från allmänna indragningsstaten utgående delen av pensionsbeloppet.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

55:o.

Uti punkten 6 av samma proposition nr 59 har Eders Kungl. Maj:t slutligen föreslagit riksdagen medgiva,

dels att polisuppsyningsmannen *Carl Ullberg* må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin anställning såsom polisman, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av statsmedel å 756 kronor, under villkor att pension till belopp av minst 244 kronor årligen utgår från landsting, kommuner eller enskilda;

dels ock att å ifrågavarande pension av statsmedel må — under villkor att sådan förmån beredes jämväl å den pension, som utgår från landsting, kommuner eller enskilda — åtnjutas dyrtidstillägg enligt de grunder, som äro eller kunna varda fastställda för pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst, med iakttagande likväl att dyrtidstillägget skall beräknas å

det sammanlagda pensionsbeloppet men av statsmedel bestridas allenast till vad som av det sålunda beräknade dyrtidstillägget belöper å den från allmänna indragningsstaten utgående delen av pensionsbeloppet.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

56:o.

I en till riksdagen avlåten, den 25 februari 1929 dagtecknad proposition nr 135 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att byråchefen i pensionsstyrelsen *Karl Daniel Dickman* må från och med dagen näst efter den, då han avgår från sin tjänst, under sin återstående livstid uppbära, utöver honom författningsenligt tillkommande pension, en tilläggspension å allmänna indragningsstaten till sådant belopp, att densamma jämte den författningsenligt utgående pensionen uppgår till 6,408 kronor årligen.

Riksdagen, som ansett goda skäl föreligga för beredande av tilläggspension i detta fall, har icke haft något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t i sådant avseende föreslagit. Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

57:o.

I punkten 2 av samma proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förste expeditionsvakten hos länsstyrelsen i Malmöhus län *Fredrik Hvenberg* må från och med dagen näst efter den, då han avgår från sin tjänst, under sin återstående livstid uppbära, utöver honom författningsenligt tillkommande pension, en tilläggspension å allmänna indragningsstaten till sådant belopp, att densamma jämte den författningsenligt utgående pensionen uppgår till 1,788 kronor årligen.

Vid den prövning, riksdagen ägnat Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har riksdagen icke funnit tillräckliga skäl föreligga att, såsom ifrågasatts, i detta fall medgiva tilläggspension, grundad på tillgodoräknande av tjänstetid utom statstjänst. Enligt det stadgande i 1925 års förslag till civil tjänstepensionslag, vilket åberopats till stöd för framställningen, skulle såsom förutsättning för tillgodoräknande av tjänstetid utom statens tjänst gälla, att under dylik tid utfört arbete varit av direkt allmännyttig beskaffenhet och kunde anses hava varit till särskilt gagn för vederbörandes arbete i statstjänst. Det synes riksdagen kunna sättas i fråga, huruvida av Hvenberg fullgjord tjänstgöring såsom vaktmästare vid enskild läroanstalt för flickor rimligen kan anses uppfylla berörda fordringar. Enligt riksdagens mening måste det, på grund av önskvärdheten att hålla tilläggspensioner av förevarande art inom skäliga gränser, anses angeläget att vid prövning av ärenden utav detta slag taga särskild hänsyn bland

annat till frågan, huruvida tjänstgöring, som föreslås tillgodoräknad, varit av beskaffenhet att särskilt kvalificera befattningshavaren för hans efterföljande statstjänst. Då detta i förevarande fall näppeligen kan sägas vara fallet, har riksdagen ansett sig icke kunna bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Under åberopande av det anförda och med framhållande, att det här avsedda fallet icke synes kunna likställas med det fall, som riksdagen under näst föregående punkt behandlat, får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke av riksdagen bifallits.

58:o.

I punkten 3 av propositionen nr 135 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva,

dels att förre polisuppsyningsmannen *Axel Edvard Falk* må, räknat från och med den 1 april 1928, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av statsmedel å 600 kronor, under villkor att pension till belopp av minst 600 kronor årligen utgår från landsting, kommuner eller enskilda;

dels ock att å ifrågavarande pension av statsmedel må — under villkor att sådan förmån beredes jämväl å den pension, som utgår från landsting, kommuner eller enskilda — åtnjutas dyrtidstillägg enligt de grunder, som äro eller kunna varda fastställda för pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst, med iakttagande likväl att dyrtidstillägget skall beräknas å det sammanlagda pensionsbeloppet men av statsmedel bestridas allenast till vad som av det sålunda beräknade dyrtidstillägget belöper å den från allmänna indragningsstaten utgående delen av pensionsbeloppet.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

V. Ang. kommunikationsdepartementet.

59:o.

I en till riksdagen avlåten, den 1 februari 1929 dagtecknad proposition nr 55 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att stenarbetaren *Per Eriksson* må, räknat från och med den 8 mars 1928, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 320 kronor, dock utan rätt att därå åtnjuta dyrtidstillägg.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

60:o.

I en till riksdagen avlåten, den 25 februari 1929 dagtecknad proposition nr 153 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre järnvägsarbetaren *Magnus Fredrik Fröbom* må från och med den 1 januari 1929 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 624 kronor.

Med hänsyn till i ärendet föreliggande omständigheter har riksdagen funnit sig böra bifalla förslaget om understöd åt Fröbom. Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

61:o.

I en inom riksdagen väckt motion (I: 33) har hemställts, »att riksdagen ville bevilja byggmästaren *Johan Fredrik Johansson* i Luleå en årlig pension av 600 kronor eller det belopp bankoutskottet eljes kan komma att föreslå att utgå från och med innevarande budgetår».

Enär Johansson, såvitt av utredningen framgår, lämnat statens tjänst redan år 1913, har riksdagen hyst tvekan, huruvida pensionsförmån av statsmedel skäligen borde beviljas honom. Med hänsyn till hans jämförelsevis långa anställningstid och då han vid avgången ur tjänst överskridit 62 års ålder, har riksdagen emellertid icke velat motsätta sig, att något understöd beredes honom. I betraktande av nyssnämnda omständighet har riksdagen emellertid ansett denna förmån icke böra bestämmas till högre belopp än vad järnvägsstyrelsen i avgivet utlåtande föreslagit eller omkring 500 kronor i ett för allt. Förmånen lärer, på sätt nämnda styrelse ifrågasatt, i detta fall böra utgå från allmänna indragningsstaten; men då det av praktiska skäl synts lämpligt, att dyrtidstillägg enligt vanliga grunder får åtnjutas å fastställt pensionsbelopp, har riksdagen funnit sig böra bestämma pensionen till 396 kronor, varvid den sammanlagda förmånen, inklusive dyrtidstillägg enligt nu gällande index, kommer att uppgå till omkring 500 kronor för år. Pensionen har ansetts böra utgå från och med ingången av innevarande år.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att f. d. byggmästaren Johan Fredrik Johansson må från och med den 1 januari 1929 under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 396 kronor.

62:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 14) har hemställts, »att riksdagen måtte besluta att bevilja arbetaren *Karl Peter Nilsson*, Heimdal 13, Troll-

hättan, ett årligt understöd eller pension till det belopp, som kan anses skäligt».

I likhet med i ärendet hörda myndigheter finner riksdagen billigt, att Nilsson tillerkännes pension av statsmedel i anledning av sin anställning i vattenfallsverkets tjänst. Av statskontoret ifrågasatt belopp av 756 kronor överensstämmer med vad riksdagen i vissa fall beviljat åt fortifikationsarbetare med ungefär motsvarande tjänstetid och föranleder ej erinran från riksdagens sida. Då Nilsson icke uppfyller de författningsenligt stadgade villkoren för pension enligt kungörelsen den 8 november 1918 (nr 859) angående pensionering av förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader samt statens vattenfallsverks byggnadsavdelning, har pensionsbeloppet synts riksdagen i detta fall lämpligen böra bestridas icke från det för pensionering enligt nyssnämnda författning avsedda särskilda riksstatsanslaget utan från allmänna indragningsstaten. Pensionen har ansetts böra utgå från och med ingången av år 1929.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att f. d. arbetaren vid statens vattenfallsverks byggnadsavdelning Karl Peter Nilsson må från och med den 1 januari 1929 under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 756 kronor.

63:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 161) har hemställts, »att riksdagen måtte bevilja f. d. sotarmästaren *Frans Teodor Eriksson* i Kristinehamn ett årligt understöd att utgå under hans återstående livstid med det belopp, som vederbörande utskott finner skäligt föreslå».

Med hänsyn till omständigheterna i detta fall har riksdagen, lika med i ärendet hörda myndigheter, funnit det vara billigt, att Eriksson tillerkännes pensionsunderstöd av statsmedel, oaktat han endast medelst personligt kontrakt varit anställd i statens järnvägars tjänst. Mot av myndigheterna ifrågasatt belopp av 624 kronor har riksdagen intet haft att erinra. Pensionen, vilken ansetts böra utgå från och med ingången av innevarande år, har beviljats från allmänna indragningsstaten.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att f. d. sotarmästaren vid statens järnvägar Frans Teodor Eriksson må från och med den 1 januari 1929 under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 624 kronor.

VI. Ang. finansdepartementet.

64:o.

I en till riksdagen avlåten, den 15 februari 1929 dagtecknad proposition nr 148 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att justeraren av mått och vikt *Ernst Seloni Tengelin* må från och med månaden näst efter den, under vilken hans förordnande såsom justerare upphör, från allmänna indragningsstaten under sin återstående livstid åtnjuta en årlig pension av 2,800 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft en inom riksdagen väckt motion (II : 399), vari anförts och hemställts följande:

»År 1924 uttalade riksdagens revisorer, att inkomsterna av justerarnas verksamhet vore synnerligen varierande inom de olika distrikten och att desamma i vissa distrikt uppginge till belopp, som enligt revisorernas mening knappast kunde anses vara betingade av verksamhetens art och omfattning.

I infordrat utlåtande den 27 juli 1927 fann statskontoret i likhet med statsrevisorerna, att justerarnas inkomster av verksamheten i vissa fall vore högre än vad som med hänsyn såväl till justerarnas utbildning som arbetets art och omfattning kunde anses vara skäligt. Till belysning av detta uttalande anförde statskontoret, att så gott som samtliga justerarebefattningar syntes vara bisysslor, men att under år 1926 tio av justerarna åtnjutit en arvodesinkomst, som i genomsnitt överstigit 14,000 kronor.

Justerarnas arvoden fastställdes genom kungl. kungörelsen den 15 september 1911 angående avgifter för justering av mått och vikt, varjämte efter nyssnämnda år en del kompletterande föreskrifter utfärdats. Utöver de arvoden, som enligt nämnda kungörelse skulle erläggas för justering, utgingo sedan år 1918 på grund av penningvärdets fall särskilda tilläggsarvoden. Nästlidet år fastställdes omsider definitiv arvodesreglering för justerarna genom kungörelse härom, som den 24 november av Kungl. Maj:t utfärdades. Grundavgifterna i 1911 års taxa höjdes härigenom med omkring 50 procent, och gottgörelsen för justerarnas arbete synes ha så tillmätts, att den för innehavarna av dessa eftersökta sysslor, vilka sakna pensionsförmån, skulle möjliggöra att avsätta medel för sin självpensionering. Efter vad som förekommit medgiver också mynt- och justeringsverket i sitt i nu förevarande ärende infordrade yttrande, att 'frågan huruvida pension över huvud bör tillerkännas justerare kan givetvis bliva föremål för olika meningar'.

Några månader sedan justerarnas arvoden definitivt reglerats utan att deras pensionering ens blivit ifrågasatt, föreslår nu emellertid Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlämnad proposition nr 148, att justeraren Ernst Seloni Tengelin må från och med månaden näst efter den, under vilken hans förordnande såsom justerare upphör, från allmänna indragningsstaten under sin återstående livstid åtnjuta en årlig pension av 2,800 kronor.

Tengelin har uppnått 75 års ålder och har en tjänstetid i mynt- och justeringsverket av cirka 35 år. Han uppgiver sig sakna privat förmögenhet, men han har under de tio sista åren åtnjutit en inkomst av i medeltal

10,086 kronor 70 öre från justeraretjänsten och har således haft tillfälle att förtjäna väsentligt mera än han efter avgång med pension vid vanlig pensionsålder skulle ha kunnat påräkna.

Då riksdagen senast år 1926 avböjt ifrågasatt utredning angående pensionering av justerarna, vilka helt nyligen erhållit definitiv arvodesreglering utan att deras pensionering i sammanhang härmed ens blivit ifrågasatt, och då omständigheterna i nu förevarande ärende icke på något sätt synas motivera en undantagsförmån, få vi med hänsyn särskilt till de sannolika konsekvenserna av ett bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att förevarande proposition nr 148 icke må av riksdagen bifallas.»

På sätt av utredningen framgår, äro justerare icke berättigade till pension efter avgång ur tjänst. Enligt riksdagens mening torde ock den ersättning, som tillkommer ifrågavarande befattningshavare, vilka icke kunna betraktas såsom statstjänstemän i vanlig mening, få anses vara — och jämväl före antagandet av nu gällande taxa beträffande justeringsavgifter hava varit — så avvägd, att befattningshavarna själva äro i tillfälle att sörja för sin pensionering. Pensionering av statsmedel har ej heller hittills ägt rum. Riksdagen delar sitt vederbörande utskotts år 1926 uttalade mening, att det av principiella skäl knappast kan ifrågasättas, att en ordnad pensionering av justerare skulle åvägabringas, så länge justeringsväsendet är ordnat på sätt för närvarande är fallet. Vid sådant förhållande finner riksdagen emellertid betänkligt att i ett enstaka fall medgiva pensionsförmån. Riksdagen delar nämligen de i förevarande motion uttalade farhågorna beträffande de konsekvenser, till vilka ett beslut i sådan riktning skulle kunna leda. Under alla förhållanden lärer efter riksdagens uppfattning pension åt justerare icke böra i ett särskilt fall medgivas utan föregående närmare utredning rörande dylika konsekvenser.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, med bifall till förevarande motion, avslagit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition nr 148.

65:o.

I en till riksdagen avlåten, den 7 mars 1929 dagtecknad proposition nr 211 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att extra ordinarie kanslibiträdet i statskontoret *Anna Scherdin*, född Freding, må från och med dagen efter den, då avsked från tjänsten äger rum, under återstående livstiden från allmänna indragningsstaten uppbära pension till ett belopp av 900 kronor årligen.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

VII. Ang. ecklesiastikdepartementet.

66:o.

I en till riksdagen avlåten, den 25 januari 1929 dagtecknad proposition nr 27 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att eldaren vid nationalmuseum *Johan August Danielsson* må från och med månaden näst efter den, varunder han erhåller entledigande från sin befattning vid museet, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 720 kronor.

Riksdagen, som icke haft anledning till erinran mot vad i ärendet föreslagits, anmäler, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning vunnit riksdagens bifall.

67:o.

Under punkten 2 av omförmälda proposition nr 27 har hemställts, att riksdagen må medgiva, att amanuensen hos vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien *Rosa Christina Norström,* född Strokirk, må från och med dagen näst efter den, å vilken entledigande från hennes befattning hos akademien kan komma att beviljas, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,992 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

68:o.

Uti punkten 3 av samma proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att adjunkten vid högre allmänna läroverket i Uppsala, docenten vid universitetet därstädes *Tore Torbiörnsson* må från och med månaden näst efter erhållet avsked från adjunktsbefattningen åtnjuta — utöver den pension, som författningsenligt tillkommer honom såsom läroverksadjunkt — en tilläggspension från allmänna indragningsstaten till sådant belopp, att pension och tilläggspension tillsammans uppgå till 4,000 kronor, med iakttagande, att dessa pensioner skola i avseende å tilläggsförmåner behandlas som utgjorde de tillhopa hel pension för läroverksadjunkt.

På de i ärendet anförda skälen har riksdagen ansett sig böra medgiva, att Torbiörnsson beredes en tilläggspension utöver honom i egenskap av läroverksadjunkt författningsenligt tillkommande pension. I fråga om storleken av denna tilläggspension har riksdagen, som ansluter sig till vad statskontoret i ärendet yttrat, funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

69:o.

Under punkten 4 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att speciallläraren i allmän teknisk och fabrikshygien samt i byggnadshygien vid tekniska högskolan, professorn *Klas Gustaf Anders Sondén* må från och med månaden näst efter den, varunder han erhåller entledigande från sina befattningar vid högskolan, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 3,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har av riksdagen bifallits.

70:o.

Uti punkten 5 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre assistenten vid tekniska högskolan, civilingenjören *Hjalmar Berwald* må, från och med månaden näst efter erhållet entledigande från assistentbefattningen vid högskolan, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 2,400 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

71:o.

Uti punkten 6 av berörda proposition nr 27 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. undervisningsrådet och ledamoten av skolöverstyrelsen, överdirektören *August Wilhelm Falk* må från och med månaden näst efter den, under vilken avgång från tjänsten ägt rum, under sin återstående livstid uppbära — utöver honom författningsenligt tillkommande pension — en tilläggspension å allmänna indragningsstaten till belopp av 340 kronor för år, med rätt att å sammanlagda pensionsförmånen åtnjuta förhöjning enligt bestämmelserna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280).

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

72:o.

Eders Kungl. Maj:t har i punkten 7 föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. adjunkten vid Vasa realskola i Stockholm *Erik Olof Gregorius Lindqvist* må från och med månaden näst efter den, under vilken avgång från tjänsten ägt rum, under sin återstående livstid uppbära — utöver honom författningsenligt tillkommande pension — en tilläggspension å allmänna indragningsstaten till belopp av 490 kronor för år, med rätt att å sammanlagda pensionsförmånen åtnjuta förhöjning enligt bestämmelserna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280).

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

73:o.

Under punkten 8 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. gymnastikvaktmästaren vid högre allmänna läroverket å Östermalm i Stockholm *Karl Johan Lindström* må, räknat från och med den 1 oktober 1928, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära — i stället för honom av 1928 års riksdag tillerkänt pensionsbelopp av 1,356 kronor — en årlig pension av 1,584 kronor.

Riksdagen vill till en början framhålla, att vad skolöverstyrelsen i avgivet utlåtande anfört rörande stadgandena i 17 § av civila pensionslagen samt departementschefens i anslutning därtill gjorda uttalande synts riksdagen ingalunda vara avgörande för frågans bedömande, enär Lindströms i ärendet åberopade stamanställning vid Svea artilleriregemente näppeligen lärer kunna jämställas med tjänst, extra ordinarie anställning eller förordnande, som avses i nämnda författningsrum. I likhet med statskontoret, som jämväl avgivit utlåtande i ärendet, har riksdagen emellertid funnit billighetsskäl tala för att ifrågavarande anställningstid tillgodoräknas Lindström i pensionshänseende, varför riksdagen ansett sig böra bifalla det förslag, som av Eders Kungl. Maj:t framlagts.

Riksdagen anmäler förty, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

74:o.

I punkten 9 av förevarande proposition nr 27 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att lärarinnan vid tekniska skolan i Stockholm *Marianne Ida Mathilda von Sydow* må från och med månaden näst efter den, under vilken hon avgår från sin tjänst vid skolan, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 708 kronor.

Då riksdagen tidigare under liknande omständigheter beviljat pensioner åt befattningshavare vid tekniska skolan i Stockholm, har riksdagen icke velat motsätta sig bifall till förevarande förslag, oaktat den lärarinnan von Sydow åliggande undervisningsskyldigheten varit jämförelsevis ringa.

Riksdagen anmäler, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

75:o.

I punkten 10 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre vaktmästaren vid gymnastiska centralinstitutet Anders Hallmans änka *Kristina Charlotta Hallman*, född Jansdotter, må, räknat från och med den 1 oktober 1927, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 600 kronor.

Riksdagen, som ansett skäl föreligga att i detta fall bereda pension, har icke haft något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t i sådant avseende föreslagit. Riksdagen anmäler alltså, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

76:o.

Uti punkten 11[1] av förevarande proposition nr 27 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att vårdarinnan vid institutet för blinda å Tomteboda *Anna Augusta Öhman*, född Andersson, må från och med månaden näst efter den, under vilken hon avgår från sin anställning vid institutet, dock tidigast från och med den 1 mars 1929, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 696 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

77:o.

I en till riksdagen avlåten, den 8 februari 1929 dagtecknad proposition nr 69 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att direktören vid det under musikaliska akademien ställda musikkonservatoriet, professorn *B. Beckman* må från och med dagen näst efter den, då han efter uppnådd levnadsålder av 65 år avgår från befattningen såsom direktör vid musikkonservatoriet, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 6,000 kronor.

Riksdagen, som i likhet med departementschefen ansett frågan om ordnandet av pensionsförhållandena för direktörsbefattningen vid musikkonservatoriet böra tills vidare anstå, har funnit sig böra medgiva, att pension beredes nuvarande innehavaren av nämnda befattning efter avgång från tjänsten. Mot vad Eders Kungl. Maj:t i sådant avseende föreslagit har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

På grund härav får riksdagen anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

78:o.

I en till riksdagen avlåten, den 8 februari 1929 dagtecknad proposition nr 71 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att envar av vaktmästaren vid tekniska skolan i Stockholm *Erik Valdemar Almberg* och portvakten vid samma skola *Anna Karo-*

[1] Beträffande punkten 12 av prop. nr 27, se riksdagens skrivelse nr 217, punkten 30.

lina Almberg, född Karlsson, må från och med månaden näst efter den, varunder vederbörande befattningshavare entledigas från sin tjänst vid skolan, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension, Erik Valdemar Almberg med 1,584 kronor och Anna Karolina Almberg med 600 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition har vunnit riksdagens bifall.

79:o.

I en till riksdagen avlåten, den 15 februari 1929 dagtecknad proposition nr 116 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva

dels att envar av f. d. ämneslärarinnan vid högre lärarinneseminariet i Stockholm och den därmed förenade normalskolan för flickor *Sigrid Een,* f. d. handarbetslärarinnan vid samskolan i Sala *Sofia Wilhelmina Wiberg,* f. d. första lärarinnan vid samskolan i Alingsås *Louise Margareta Lindstedt,* f. d. första lärarinnan vid samskolan i Vimmerby *Tecla von Reis,* f. d. teckningslärarinnan vid samskolan i Trälleborg *Vilhelmina Gustava Cecilia Meukow,* f. d. ämneslärarinnan vid samskolan i Ängelholm *Karin Åhman,* f. d. första lärarinnan vid samskolan i Piteå *Emma Margaretha Paterson,* f. d. första lärarinnan vid samskolan i Trälleborg *Anna Katarina Montelius,* f. d. lektorn vid folkskoleseminariet i Stockholm *Helena Maria Lovisa Charlotta Gagner,* f. d. musiklärarinnan vid högre lärarinneseminariet i Stockholm och den därmed förenade statens normalskola för flickor *Anna Katarina Bergström-Simonsson,* f. d. adjunkten vid högre allmänna läroverket i Uppsala *August Hesslén,* f. d. adjunkten vid högre allmänna läroverket å Södermalm i Stockholm *Robert Larssén,* f. d. adjunkten vid högre allmänna läroverket i Östersund *Bror Alfred Finell* samt f. d. adjunkten vid samskolan i Åmål *Henning Erhard Theodor Adlerz* må från och med den 1 januari 1929 under återstående livstiden uppbära — utöver honom eller henne eljest tillkommande pension av statsmedel — en årlig tilläggspension å allmänna indragningsstaten med följande belopp, nämligen Sigrid Een 311 kronor, Sofia Wilhelmina Wiberg 120 kronor, Louise Margareta Lindstedt 520 kronor, Tecla von Reis 595 kronor, Vilhelmina Gustava Cecilia Meukow 160 kronor, Karin Åhman 307 kronor, Emma Margaretha Paterson 720 kronor, Anna Katarina Montelius 390 kronor, Helena Maria Lovisa Charlotta Gagner 140 kronor, Anna Katarina Bergström-Simonsson 280 kronor, Hesslén 1,340 kronor, Larssén 240 kronor, Finell 90 kronor samt Adlerz 360 kronor,

dels ock att beträffande en var av nyssnämnda lärare och lärarinnor samt f. d. handarbetslärarinnan vid samskolan i Ängelholm *Julia (Julie) Helena Lovisa Molin,* f. d. lektorn vid folkskoleseminariet i Kalmar *Anna*

Vilhelmina Linder och f. d. adjunkten vid folkskoleseminariet i Falun *Valborg Henrika Olander* pensionsförhöjning enligt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) och dyrtidstillägg må beräknas å följande belopp, nämligen för Sigrid Een 2,900 kronor, Sofia Wilhelmina Wiberg 560 kronor, Louise Margareta Lindstedt 2,320 kronor, Tecla von Reis 2,433 kronor, Vilhelmina Gustava Cecilia Meukow 1,500 kronor, Karin Åhman 2,700 kronor, Emma Margaretha Paterson 2,700 kronor, Anna Katarina Montelius 2,400 kronor, Helena Maria Lovisa Charlotta Gagner 3,600 kronor, Anna Katarina Bergström-Simonsson 840 kronor, Hesslén 3,160 kronor, Larssén 3,760 kronor, Finell 3,400 kronor, Adlerz 3,640 kronor, Julia (Julie) Helena Lovisa Molin 970 kronor, Anna Vilhelmina Linder 3,600 kronor och Valborg Henrika Olander 2,400 kronor.

Såsom framgår av utredningen i ärendet, avser föreliggande framställning icke blott beträffande samtliga omförmälda förutvarande lärare utan även beträffande flertalet ifrågavarande f. d. lärarinnor sådana fall, där pensionering ägt rum redan innan principen om tillgodoräknande i viss utsträckning av tjänstgöring utom statens tjänst kommit till uttryck i av statsmakterna fattade beslut; och i vissa fall gäller det befattningshavare, vilkas pensionering ägt rum för en avsevärd tid sedan, nämligen åren 1915 och 1916. Vad statskontoret i avgivet utlåtande i fråga om lärarna anfört angående det betänkliga i en retroaktiv reglering av en gång författningsenligt fastställda pensionsförmåner måste i lika mån äga tillämpning jämväl i fråga om nyssnämnda lärarinnor. Riksdagen delar statskontorets uppfattning om det olämpliga i att låta ändrade bestämmelser eller av statsmakterna tillkännagiven ändrad uppfattning beträffande sättet för avvägande av pensionsförmåner erhålla tillbakaverkande inflytande på tidigare avgjorda pensionsärenden. Riksdagen vill erinra, att dylik retroaktivitet hittills icke plägat tillämpas. Även om, såsom departementschefen gjort gällande, ett bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke skulle komma att föranleda några mera avsevärda konsekvenser beträffande lärarpersonal, finner riksdagen uppenbart, att ett beslut i enlighet med förslaget skulle kunna medföra vittomfattande konsekvenser i fråga om andra områden av statsförvaltningen.

På grund av vad nu anförts måste riksdagen såväl av principiella skäl som med hänsyn till praktiska konsekvenser bestämt motsätta sig bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag, i vad det avser tilläggspensioner åt befattningshavare, vilka pensionerats före år 1926 eller det år, då riksdagen första gången medgivit tilläggspensioner enligt grunder, vilkas tillämpning här ifrågasatts.

Vidkommande härefter de lärarinnor, vilka pensionerats efter ingången av år 1926, nämligen Een, Meukow, Åman, Gagner och Linder, kunde måhända ifrågasättas beviljande av tilläggspension i anslutning till de beslut, vilka tidigare fattats i sådant avseende. Emellertid har riksdagen uppmärksammat, att i vissa av dessa fall tid, som ifrågasatts till tillgodo-

räknande, avser tjänstgöring vid läroanstalter, vilka vid ifrågavarande tider icke varit statsunderstödda. Riksdagen, som tagit i övervägande vad skolöverstyrelsen i avgivet utlåtande anfört i detta hänseende, vill visserligen icke förneka, att skäl stundom torde kunna anföras för tillgodoräknande av tjänstgöringstid vid enskild läroanstalt, även om densamma icke vid denna tid erhållit det erkännande från det allmännas sida, som kan anses ligga i statsunderstödet. Riksdagen har dock — under erinran, att i ärendet åberopade tidigare riksdagsbeslut om tilläggspension åt lärarinnor avsett tjänstgöringstider, under vilka vederbörande läroanstalt åtnjutit statsunderstöd — ansett sig icke böra förorda ett beslut, som skulle kunna tagas till intäkt för ett mera allmänt medgivande i dylik riktning, utan att äga tillfälle till bedömande av de konsekvenser, ett sådant beslut skulle kunna medföra särskilt med tanke på de omläggningar av såväl det statliga som det enskilda skolväsendet, vilka blivit eller komma att bliva en följd av den år 1927 beslutade omorganisationen av undervisningsväsendet. Bland annat med hänsyn härtill har riksdagen funnit sig för närvarande ej böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag i nu avsedda delar.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition icke vunnit riksdagens bifall.

80:o.

I en till riksdagen avlåten, den 25 februari 1929 dagtecknad proposition nr 134 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att föreståndaren för John Lennings vävskola i Norrköping *Gustaf Adolf Wennerström* må från och med månaden näst efter den, varunder han efter erhållet entledigande avgår från föreståndarbefattningen vid vävskolan, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,500 kronor, dock utan rätt att å densamma åtnjuta några tilläggsförmåner av statsmedel samt under villkor, att Wennerström från samma tidpunkt erhåller en årlig pension från Norrköpings fabriksförening av 4,500 kronor.

Med hänsyn till vad i ärendet anförts och under erinran, att lärare vid statsunderstödda enskilda anstalter för yrkesundervisning numera äga möjlighet att vinna delaktighet i statens pensionsanstalt, har riksdagen ansett sig böra medgiva, att staten i den omfattning, som föreslagits, lämnar bidrag till pensionering av här ifrågavarande befattningshavare.

Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

81:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 79) har hemställts, »att riksdagen måtte medgiva, att f. d. eldaren och gymnastikvaktmästaren *Alexander Nilsson*, Skara, må från och med den 1 januari 1929 under sin återstående livstid åtnjuta en årlig pension av 900 kronor».

Riksdagen vill erinra, att riksdagen tidigare i åtskilliga fall beviljat pensioner åt personer, vilka haft anställning såsom vaktmästare vid allmänna läroverk. Då Nilsson i sådan anställning räknar en tjänstetid av omkring 19 år och han vid avgången uppnått 65 år, vilken levnadsålder ansetts utgöra skälig pensionsålder för ifrågavarande anställningshavare, har riksdagen funnit sig böra medgiva, att Nilsson tillerkännes en årlig pension under sin återstående livstid. I fråga om storleken av denna förmån har riksdagen med hänsyn till tidigare meddelade beslut i liknande fall icke funnit något att erinra mot det i motionen föreslagna beloppet. Pensionen har ansetts böra beviljas från allmänna indragningsstaten och utgå från och med ingången av år 1929.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till förevarande motion, medgivit, att f. d. eldaren och gymnastikvaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Skara Alexander Nilsson må från och med den 1 januari 1929 under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtjnuta en årlig pension av 900 kronor.

VIII. Ang. jordbruksdepartementet.

82:o.

I en till riksdagen avlåten, den 15 mars 1929 dagtecknad proposition nr 201 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att ingenjörsbiträdet hos lantbruksstyrelsen *Carl Arvid Myhrman* må från och med månaden näst efter den, varunder hans anställning hos styrelsen upphör, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 444 kronor.

Då Myhrman vid sin första anställning i statens tjänst överskridit 55 års ålder och hans tjänstgöringstid inskränker sig till endast omkring $10\,^1/_2$ år, har riksdagen lika litet som statskontoret, vilket ämbetsverk avgivit utlåtande i ärendet, kunnat finna tillräckliga skäl föreligga att i detta fall medgiva pension av statsmedel. Riksdagen har alltså nödgats ställa sig avvisande mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke av riksdagen bifallits.

83:o.

I punkten 2 av förevarande proposition nr 201 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att extra lantmätaren *Fritz Hjalmar Nilsson Frode* må från och med den 1 januari 1929 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 1,800 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har vunnit riksdagens bifall.

84:o.

I en till riksdagen avlåten, den 15 mars 1929 dagtecknad proposition nr 205 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att lantbruksskolföreståndaren *Per Rösiö* må från och med månaden näst efter den, varunder han frånträder föreståndarskapet för lantbruksskolan å Hagaberg i Jönköpings län, dock tidigast från och med den 1 juli 1929, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 5,000 kronor.

Även riksdagen har funnit den långvariga och framgångsrika verksamhet, som Rösiö bedrivit särskilt för väckande och stegrande av intresset för det svenska jordbruket, kunna motivera ett erkännande från statens sida i form av pension åt honom. Vad Eders Kungl. Maj:t i sådant avseende föreslagit har riksdagen ansett sig böra bifalla allenast med den ändring att pensionsbeloppet, för att bliva i fullt krontal delbart med tolv, jämkas till 5,004 kronor.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition, medgivit, att lantbruksskolföreståndaren Per Rösiö må från och med månaden näst efter den, varunder han frånträder föreståndarskapet för lantbruksskolan å Hagaberg i Jönköpings län, dock tidigast från och med den 1 juli 1929, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 5,004 kronor.

85:o.

I en till riksdagen avlåten, den 15 mars 1929 dagtecknad proposition nr 228 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. amanuensen hos lantmäteristyrelsen, f. d. majoren *Emil Laurentius Löwenberg* må, utöver honom på grund av hans förutvarande militära anställning tillkommande pensionsförmåner, från och med den 1 januari 1929 åtnjuta en årlig pension från allmänna indragningsstaten till belopp av 1,116 kronor.

Riksdagen har funnit det billigt, att Löwenberg efter avgång ur tjänst hos lantmäteristyrelsen tillerkännes pension. Då det belopp, som i sådant avseende ifrågasatts, på av departementschefen närmare utvecklade grunder får anses innefatta en av bristande pensionsavgifter betingad skälig reduktion i det pensionsbelopp, som eljest med vanliga beräkningsgrunder skulle ifrågakomma, har riksdagen intet haft att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit.

Riksdagen får därför anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

IX. Ang. handelsdepartementet.

86:o.

I en till riksdagen avlåten, den 12 januari 1929 dagtecknad proposition nr 17, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag, under punkten 1[1] föreslagit riksdagen medgiva, att förre arbetsförmannen vid lotsverket *Per Hultman* må från och med månaden näst efter den, varunder hans nuvarande anställning vid lotsverket upphör, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta årligt understöd med 1,116 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning har av riksdagen bifallits.

Stockholm den 28 maj 1929.

Med undersåtlig vördnad.

---

[1] Beträffande punkten 2 av förevarande proposition nr 17, se riksdagens skrivelse nr 217, punkten 35.